

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad. 8 fr. buiten de stad.
Een blad afzonderlyk, 20 centiemen.
De aankondigingen, per drukregel, 15 centiemen.
De reclamen, per drukregel 25 centiemen.

De Postryder verschynt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteuren.
Alle toezending van brieven, ammoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

TONGEREN, DEN 27 MEI.

Provinciale kiezingen.

De tongersche liberalen, hebben zoo zelden gelegenheid om victorie te zingen, dat men hun wel moet toelaten van alle voorwendsels te baet te nemen om overwinning te schreeuwen. Verleden maendag was het in eenige kantons kiezing voor den provincialen raad. Wy hebben in ons nummer van verleden diensdag den uitslag medegedeeld waeruit blykt dat de kiezingen in het algemeen gunstig aen de katholyke denkwyze geweest zyn.

Te Tongeren, waer de liberalen zoo hard schreeuwen in hunne gazetten, hebben zy zelfs niet durven den stryd wagen. De dappere liberale voorvechters zouden verleden maendag wel het strydpark ingetrokken zyn, hadden zy niet gevreesd van zich de vingers aen de kaers te verbranden. Zy hebben van verre wel wat tegen M. den advocaet Perreau geblyft. Dat is oude gewoonte. Hadden zy wat meer tegen dien kandidaet geschreeuwd en tegen hem eenen liberalen kandidaet op rang gesteld, dan kreeg M. Perreau nog meer stemmen. Want in de tongersche kiezingen is eene byzonderheid die wy altyd opgemerkt hebben. Wordt een kandidaet niet hart en ziel door de liberale gazetten aenbevolen, zulks is genoeg om te doen voorspellen dat hy door den korf zal vallen, en hoe erger een katholyke kandidaet aengerand wordt hoe meer stemmen hy krygt. Dat toont onder ander hoe veel invloed de liberalen op de kiezers hebben.

In twee naburige kantons der provincie Luik, te Landen en te Hologne, waer altyd liberalen gekozen werden, heeft de katholyke party kandidaten voorgedragen en de liberalen zyn verslagen geworden.

In het kanton Borgloon is een der twee katholyke kandidaten gekozen geworden, te weten M. de ridder Camille de Borman, terwyl M. de graef Anatole d'Arshot heeft moeten onder doen voor M. F. Wagemans. En daerom zingen onze liberalen victorie! 't is waerachtig een goed koopje zegeprael! Wel hoe? Eer het kiezing was is er geen enkel liberael blad dat M. Wagemans als liberale kandidaet voorstelt; M. Wagemans zelve draegt zich niet voor als liberael; hy weigert van zich door de tolken der tongersche associatie te laten aenbevelen omdat hy weet dat het genoeg is van door die patroonen verdeligt te worden om zeker te zyn van door de kiezers verstoet te worden; hy biedt zucht aen als vreemd aen allen partygeest, even vreemd aen de liberale gezindheid als aen hunne gazetten en M. Wagemans wordt gekozen. Het aenzienlyk getal stemmen hetwelk hem de meerderheid gegeven heeft, laet zien dat een groot getal katholyke kiezers zynen naem op hunne stembriefjes geschreeven hebben. Wy vragen het: is dat een zegeprael voor de liberalen?

De katholyke denkwyze beschikt over de overgrote meerderheid der stemmen in het kanton Borgloon. Zoo men er aen twyfelt, dan geve men zich de moeite van negen maenden terug te keeren en de cyfers der kiezing van den 11 augustus 1864 te herdenken. M. de graef Willem de Borchgrave stond op den rang tegen M. de graef Max de Renesse. De toestand was niet afgetekend, want beide kandidaten hadden de opregtheid van hun politiek vaandel op het kiesveld te ontrollen, en ofschoon M. de Renesse veel medegevoel, veel invloed en machtige vrienden in het kanton Borgloon bezat, kreeg hy omtrent honderd stemmen minder dan zyn jonge katholyke mededinger M. de graef Willem de Borchgrave. Verleden maendag gebeurt er juist het tegenovergestelde. M. de graef d'Arshot krygt byna honderd stemmen minder als M. Wagemans. Zoo men zegt dat de 261 kiezers, die hunne stemmen aen M. Wagemans gegeven hebben, de liberale denkwyze hebben willen gunstig zyn, dan moet men natuurlyker wyze aennemen dat er, in negen maenden tyd, in een enkel kanton eene verplaatsing van by de twee honderd stemmen zou gebeurd zyn! Dat is wat al te belachelyk.

De geheele waarheid is deze. De liberalen zyn volstrekt onmachtig in het kanton Borgloon. M. Wagemans heeft zich niet als liberale kandidaet opgedaan. Hy heeft van alle politieke denkwyzen stemmen gekregen en na hetgeen te Borgloon zelfs is voorgevallen, in bywezen van alle kiezers, hadden wy slechts van eene zaak kunnen verwonderd zyn, namelyk van de mislukking van M. Wagemans.

De kiezing van Borgloon heeft dus volstrekt geene politieke beteekenis. Wy hoopen dat M. Wagemans in den provincialen raad het geheugen zal behouden van de omstandigheden in dewelke hy gekozen is, dat hy zich zal herinneren dat hy niet het werktuig kan zyn van eene bekrompe minderheid die rond zynen naem victorie zingt, maar dat hy zyn mandaet verschuldigd is aen eene meerderheid van kiezers die hem als onafhankelyk van alle politieke partyen aanzien hebben.

Volks-onderwys.

Er is in Brussel een *onderrigting-bond* tot stand gekomen ter uitbreiding en verbetering van opvoeding en onderwys in België. De *Bond* tracht door alle wettelyke middelen dit

doel te bereiken, namelyk:

Onderzoek en bepleiting van al wat met de opvoeding en het onderwys in betrekking staet;

Aensporing tot het herzien der wetten voor zooveel zy strydig zyn met de Grondwet, de vryheid des gewetens, de gelykheid der burgers, het vrye gebruik der talen en de uitbreiding en den voortgang van het onderwys;

Poogingen tot het verbeteren van den maetschappelyken stand der onderwyzers en onderwyzeressen.

Het onderregt der jonge meisjes trachten uit te breiden;

Het stichten van boekzalen voor het volk, openbare lessen, scholen voor volwassenen, modelscholen en normale leergangen aen te moedigen;

Verspreiding en verveerdiging van boeken voor opvoeding en onderwys;

Inrigting van openbare vereenigingen.

Na de ontwikkeling van het doel der maetschappelyk gelezen te hebben, vragen wy ons: welke godsdiens zal in die scholen onderwezen worden? Van God of godsdiens is geene kwestie. Begrypen dan de leden van den *Bond* niet een ongodsdiensig volk natuurlyke wyze een misdadig en ellendig volk moet zyn? Er zyn geene grootere vyanden der Belgen dan diegenen welke zoeken aen het volk voorouderlyk geloof en christene zeden te ontnemen. (*Handelsblad.*)

Men leest in de korrespondentie van een ministerieel blad het volgende omtrent de ziekte des Konings:

« De kenteekenen van 's Konings ziekte beginnen te verminderen, maer de kwael blyft bestaan en het gevaer is even groot als vroeger. Ten onrechte is beweerd dat Lecquld over eenige dagen in de stad denkt terug te keeren; hiervan kan geene spraek zyn, ofschoon verscheidene bladen het als stellig gemeld hebben. »

Nieuwe spelling.

De *Moniteur* meldt het volgende:

« M. de minister van binnenlandsche zaken brengt der verschillige onderwys-gestichten, welken het aengaet, het koninklyk besluit van 21 november 1864, ter kennis welke de regelen aenneemt bepaeld door eene byzondere commissie voor de spelling der vlaemsche taal.

« Volgens de bepalingen eener ministeriele beslissing van 18 mei 1865, gezonden aen de heeren Gouverneurs der provinciën, is het gebruik der Vlaemsche klassieke werken geschreeven in de oude spelling, en thans in

gebruik voor het onderwys der Vlaemsche taal in de gestichten waer het koninglyk besluit van 21 november 1864 verplichtend is, toegelaten tot het einde van het schooljaer 1867-1868. »

Zaek Fiebig.

Het proces dat sedert een tiental dagen voor het Hof van assisen der provincie Luik onderzocht wordt, houdt op het hoogste punt de openbare aandacht bezig. De drie eerste zittingen van deze week zyn nog toegewyd geworden aen de onderzaging van Fiebig.

De betigte beweert geheel en al onschuldig te zyn aen het maken der valsche wisselbrieven. Hy bekennt, wel is waer, deze wisselgenegociëerd te hebben, doch hy beweert ter goeder trouw geweest te zyn en slechts gehandeld te hebben in name der Bank van Tongeren, wier agent hy was en die eerder dan by moest weten of de handteekens echt of valsch waren.

In de zitting van verleden woensdag heeft M. de voorzitter aen den jury aengekondigd dat hy van M. Crooy van Brussel, broeder van eenen der betigten eenen brief ontvangen heeft, inhoudende eenige stukken betrekkellyk tot het proces. Dezelve behelst eenen brief van Fiebig, een zegel van 45 centiemen dragende de handtekening *in blanco* van Lion Alexandre en eenen brief van eenen engelschen advocaet die verklaert dat Karel Crooy geene aanzienlyke geldsommen in zyne vlugt medegenomen heeft en dat deze betigte zich thans zonder hulpmiddelen te Londen bevindt.

De advocaet Verdin doet hierby opmerken dat de politie van Wierhaden insgelyks verklaert heeft dat Fiebig zich aldaer voor zyne uitlevering zonder middelen bevond.

M. de voorzitter vraegt wat er dan gekomen is van de 52,000 franken welke Crooy's daegs voor zyne vlugt aen Fiebig gegeven heeft. Fiebig antwoordt: dat weet ik niet, dat moet Crooy weten.

Voor het overige heeft het proces tot heden weinig byzonderheden opgeleverd welke nog niet bekend waren.

Wy zyn wat ten achter met de installatie van M. Ramakers als burgemeester der gemeente Coninxheim. De inwooners dezer gemeente, die de vroegtijdige dood van M. Loverix zoo diep betreuren, hebben den 12 mei een waer familie feest gevierd ter gelegenheid der inhuldung van den nieuwen burgemeester. De benoeming van M. Ramakers is in de geheele gemeente met de grootste voldoening vernomen geworden.

Op den dag zyn er aflegging werd hy door eene cavalcade, bestaende uit 40 ruiters, te Tongeren afgehaeld. De gansche gemeente was in feest. By zyne aankomst werd den nieuwen burgemeester de welkomgroet toegesproken op denwelken M. Ramakers zeer

DE DRIE MEDEVRYERS.

I.

Als de wyn ingaet, gaet de wysheid uit.
J. Cars.

Er zaten op den avond van den vyfden december des jaers 1838, by den heer Witman, te Amsterdam, eenige jonge snaken. raer volk by elkander, om onder een glas punch en allerlei vertellingen den avond te dooden. Zy hadden geen van allen, eenige onnoozele minnaryjes uitgenomen, eene verklaerde geliefte des harten, en behoefden dus in de ryk uitgestalde met gaz verlichte winkels van galanterien of konfituren geene keus te doen, ten einde als Sint-Nicolaes geschenk voor den volgenden morgend te dienen. Eene sterke en aenhoude regenhui, die het wereldberoemde Amsterdam in eene niet aengename slobberigheid doet verkeeren, benam allen den lust om uit te gaen.

Arnold Witman, klerk op het kantoor van een aenzienlyk handelsbuis, was een jongman van goede afkomst, een heertje op wiens kleed nooit een stofje rustte, wiens laerzen glommen als het vorgulde koepeldak eener Turksche Moskee in den zonneshyn, wiens gekleede jas als aen het lyf gegoten scheen, en zyn dun, door een keurs geregen lyf scherp deed uitkomen. Dan volgde Van der Hap, met zyn langgerekt aengezigt, en Plaim, de langdradige lummel; Freccke, een luitenant der infanterie met verlof, een erge spotvogel, en zyn vriend Van Raai besloten het waerdige vyftal.

Achtervolgens waren de gesprekken over het

nieuws van den dag, als het verongelucken van den Harlinger beurtman, het hartverscheurend angstgeschrei der schepelingen op een' geringen afstand van den wal, de allervorzigtigste Voorzigtigheid van den kapitein des in de haven liggende stoomboot, die hen had kunnen reddend en het toch niet deed, omdat men hem den bodem niet waerborgen wilde; de staetkunde der loodsen, die met zulke fraei uitgedachte vindingen bunne boot zonder schade in de haven behielden en de schipbreukelingen in 's Hemels naem liet verdrinken, uitgeput; Pruim gaf een verslag over het Ballet « Arlequin Schoorsteenveger, » in zyn gewoone langgerekten styl. Toen ving Witman een verhaal aen. — Ik wil u voor tydpassering vertellen hoe het my eenmaal ging, sprak hy, by myne eerste minnary, gedurende myn heldhaftig jagers-leven. Drinkt, vrienden, op de gezondheid van myne eerste geliefte! de glazen leég. Zóó! Wy lagen op... op, de naem is my ontgaen, op een dorp of liever in een dorp, niet ver van de grenzen; ik was, zonder roem gezegd, voor zes jaren een knappe jongen, de twee zwartgepoetste knevels en de moustache, de gekrulde lokken en.....

— Een ellenlange neus! riep er een uit het gezelschap.

Van Raai, ge zyt een spitter! hernam Witman gemelyk. Om weér op den tekst te komen, ik wil mar zeggen dat een welgemaakt Noord-hollands jager weinig moeite had om een meisjeshoofd te doen draejen. De dochter van den burgemeester van het dorp had een lief gezigtje, een paer engelenoogen, twee karmozynen lipjes en.....

— Als gy zestig duizend guldens en zoo voorts gelieft te noemen! — Ik deed het niet, en werd smoorlyk verliefd op Dorothea-Agatha Van der Veer. Haer vader was burgemeester.

— Dat hebt gy nog al eens verteld; sprak Pruim al weder.

— Dat eeuwige gestap! Pruim, houdt uw mond! bronde de verteller.

— Hoort eens, vrienden! sprak Van der Hap, als gy zoo voortgaet, dan heeft onze gastheer morgen avond nog niet gedaan met zyne vertelling, die regt interessant begint te worden.

— Stilte, drinkt nog eens, vrienden. Waer len ik ook gebleven! Ja! de vader van myne Dorothea-Agatha was.

— Burgemeester.

— Juist, Van Raai. Ik zag het meisje het eerst toen zy eene wandeling deed. Ik lonkte haer toe; zy lonkte toe, zy lonkte wederom; ik nam myn' hoed af.

— Dat is te zeggen, gestrengre heer Freccke, ik sloeg aen, aen myn' schako namelyk en saluerde. Zy hoog zich vriendelyk en, o myne vrienden! hadt gy toen dien hemelschen lach, dien zaligen blik gezien, dien zy my toewierp, dien trek om mond en lippen, zacht als... als eene Zefir of Seraf of... of! — Vergaet my, vrienden! eene voegzame gelykenis ontbreekt my op dezen oogenblik... ik... ik verzeek u, dat Dorothea-Agatha een beminnyk meisje was.

— Dat is alles goed en wel! sprak Van der Hap droog, verhaal ons nu kort en zedelyk hoe het affiep met uwe minnary met mejufvrouw Dorothea-Agatha Zefir.

— Wel nu! antwoordde Witman, dit laet zich nog al in weinige woorden vertellen. Ik ging naer den achtbaren heer burgemeester; hy was een trotsch man. Wie zyt ge! vroeg hy. Ik ben de heer Witman, van Amsterdam, en erfgenaem van een aerdig sommetje, en bosven dien een wakker Noord-Hollandsch jager, zeide ik bedremmeld Wat wilt ge? vroeg hy. Ik heb mejufvrouw uwe beminnyke dochter gezien, zeide ik. Wel nu? vroeg hy, en zyn gelaet maakte eene afkeurende beweging. Ik wilde haer tot myne wettige huisvrouw nemen. — Nemen? Ha, myne vrienden! hadt gy toen het gezigt gezien van den heer burgemeester, hoe het zich krampachtig bewoog, allengs in de grimmigste plooijen vertrok.....

— De uitharsting van den toorn des ouden burgemeesters zal geweldig geweest zyn, merkte Pruim aen.

— Hy greep slyngs een' dikken knoestigen stok, die in een hoek der kamer stond, en drigde daermede myne jagers-montering tgen eene volgende inspektie uit te kloppen; ik gevoelde geene roeping; om mynen rug daer toe te leenen, maakte regts om keert en heb myne lieve Dorothea-Agatha, zoo min als den kwastigen burgemeester, ont wader gezien.

— Eene vermakelyke historie, riep Van der Hap geuwend, waerachtig! regt amusant, en mynheer Witman heeft eene soort van styl om te vertellen, die....

— U doet gapen als een bakkers-oven, viel de luitenant hem in Maer, vrienden, is het niet zonderling, dat onder vyf knappe jonge kerels als wy zyn, er geen eene is, die eene gebiedster